

Edita | Edita | Published by
TRIANGLE POSTALS, SL

Direcció | Dirección | Direction
Jordi Puig

Text | Texto | Text
Sebastià Roig ©

Fotografies | Fotografias | Photos
Jordi Puig ©

Pag. 148 Francesc Guillamet ©
Pag. 57, 58, 59 Lluís Mas Blanch ©

Postals d'època | Postales de época
Period Postcards
Col·lecció Carles Pàramo

Direcció d'art | Dirección de arte
Art direction
Ricard Pla

Disseny gràfic | Diseño gráfico
Graphic design
Martí Parada

Maquetació | Maquetación | Layout
Vador Minobis

Traducció | Traducción | Translation
Sebastià Roig
Josep Liz
Steve Cedar

Producció | Producción | Production
Imma Planas

Impressió | Impresión | Printed by
NG Nivell Gràfic

Fotomecànica | Fotomecánica
Photomechanics
Molagraf

ISBN: 84-8478-047-3
Dipòsit Legal: B-3.402-2006

TRIANGLE POSTALS, SL
Menorca, tel. 971 15 04 51
Barcelona, tel. 93 218 77 37
www.trianglepostals.com

TRIANGLE POSTALS

Agraïments | Agradecimientos
With thanks to

Paco Abad “En Formigó”
Josep M. Barris
Jordi Danés
El Bulli
Miquel Font
Francesc Guillamet
Antoni Herruzo
Joan Juanola
Pere Juanola
Lluís Mas Blanch
Enric Matarrodona
La tripulació del Norai
Vicenç Pagès Jordà
Carles Pàramo
Roberto Plà
Josep Pujol “El Morenu”
Esteve Pujolar
Beatriz Nuñez
Maria Lluïsa Roura
Francisco Rubio
Francesc Sastre
Simón Saura
Jaume Subirós
Jordi Vila

Aquest llibre no podrà ser reproduït ni totalment ni parcialment per cap mena de procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*. Tots els drets reservats a tots els països.

Este libro no podrá ser reproducido ni total ni parcialmente por ningún tipo de procedimiento, incluidos la reprografia y el tratamiento informático, sin la autorización escrita de los titulares del *copyright*. Todos los derechos reservados en todos los países.

No part of this book may be reproduced or used in any form or by any means – including reprography or information storage and retrieval systems– without written permission of the copyright owners, all rights reserved in all countries.

ROSES

TEXT | TEXTO | TEXT **SEBASTIÀ ROIG**
FOTOGRAFIES | FOTOGRAFÍAS | PHOTOGRAPHY **JORDI PUIG**

ROSES

TOTS ELS SABORS DEL BLAU TODOS LOS SABORES DEL AZUL

ALL THE FLAVOURS OF BLUE

“No tothom pot gustar l’encís de Roses. Qui busqui tan sols el pintoresc, el racó, el joc de la roca i l’aigua, els meandres de la costa, el lloc amagat, el detall i la limitació, que no vagi a Roses. Això ho trobareu a Roses certament, però us costarà un esforç i caldrà que us arribeu al cap de Norfeu, a la cala de Montjoi, al Bisbe o a la Llumenera, a cap Trencat o als Jóncols.

En canvi, aquell altre que senti l’amplària de l’horitzó acordant-se amb l’amplària de l’esperit; aquell a qui algun dia l’hagi commogut, potser, l’espectacle quotidià d’un núvol navegant per l’aire clar o el blau de la muntanya remota, o el matís del cel en festa, aquell que en tingui prou amb això que és tant, que és veure la mar diferent tothora, aquell podrà anar a Roses...”

Amb aquestes paraules tan abrandades, el doctor August Pi i Sunyer convidava, l’any 1926, els seus contemporanis a gaudir de les belleses naturals de Roses. El bon metge no mentia. La vila catalana, situada a l’est de la comarca de l’Alt Empordà, a menys de 30 quilòmetres de la frontera francesa, gaudeix d’una posició privilegiada: forma part alhora del Parc Natural dels Aiguamolls de l’Empordà i del Parc Natural del Cap de Creus. Gràcies a això, disposa d’un seguit de cales i racons plens d’encant, on es conserven les tonalitats més feréstegues i rudes de la Costa Brava.

“No todos pueden gustar del encanto de Roses. Quien busque tan solo lo pintoresco, el refugio, el juego de la roca y del agua, los meandros de la costa, el sitio escondido, el detalle y la limitación, que no vaya a Roses. Todo esto lo hallaréis en Roses ciertamente, pero os costará un esfuerzo y necesitaréis viajar hasta el Cap Norfeu, a las calas de Montjoi, el Bisbe, o la Llumenera, al Cap Trencat o a Els Jóncols.

En cambio, aquel que sienta la anchura del horizonte reconciliada con la de su espíritu; aquel a quien algún día le haya emocionado, quizás, el espectáculo cotidiano de una nube navegando por el aire claro o el azul de la montaña remota, o el matiz del cielo en fiesta, aquél que tenga suficiente con esto que es tanto, como ver la mar siempre diferente, aquél podrá ir a Roses...”

Con estas frases tan apasionadas, el doctor August Pi i Sunyer invitaba, en 1926, a sus contemporáneos a gozar de las bellezas naturales de Roses. El buen doctor no mentía. La villa catalana, situada al este de la comarca del Alt Empordà, a poco menos de 30 kilómetros de la frontera francesa, disfruta de una posición privilegiada: forma parte de los parques naturales de los Aiguamolls de l’Empordà y del Cap de Creus. Esto le permite poseer un sinfín de calas y rincones bellísimos, donde se conservan las tonalidades más salvajes y rudas de la Costa Brava.

“Not everybody will like the charm of Roses. Whoever is looking for the picturesque, the refuge, the play of the water on the rocks, the coastal meanders, the hidden spot, the detail and the feeling of being sheltered, should not go to Roses. You will find all of these things in Roses it is true, but it will require a great deal of effort and you will have to travel as far as Cap Norfeu, and the coves of Montjoi, Bisbe, Llumenera, to Cap Trencat or to Els Jóncols.

In contrast, the person who feels the width of the horizon reconciled with that of their spirit; the person who has perhaps been excited on some day by the daily sight of a cloud navigating through the clear air or the blue of a distant mountain, or the nuance of the resting sky, for the person who is satisfied with this, and this is no small thing, such as always seeing a different sea, that person could go to Roses...”

With these such passionate sentences, in 1926 doctor August Pi i Sunyer invited his peers to enjoy the natural beauties of Roses. The good doctor did not lie. The Catalan town, located in the east of the county of Alt Empordà, just under 30 kilometres from the French border, enjoys a privileged position: it forms part of the natural park areas of Aiguamolls de l’Empordà and Cap de Creus. This means it has an endless list of remark-

A l’esplendor marítima i silvestre que l’envolta, cal afegir-hi que, des dels seus orígens, Roses ha estat una cruïlla de cultures, una terra cobejada des de l’antigor per la seva posició geoestratègica. Si hi fem una mirada atenta descobrirem que els vestigis del passat, que recullen la presència constant de gent diversa, es donen la mà amb un present igual de ric i variat. La població autòctona, cada cop més heterogènia, es bolca any rere any per atendre la riuada de visitants, procedents dels països veïns, que s’hi acosta atreta per la bonhomia que amara aquest racó serè i assolat de la Mediterrània.

A Roses, els viatgers hi poden descobrir el batec primigeni de la naturalesa mentre passegen pel camí de ronda que ressegueix, entre pinedes, tamarius i murtres, les espatlles del Cap Norfeu, on la força del vent hi ha modelat figures tan curioses com el Cavall Bernat o el Gat, un felí gegant de pedra assegut cara al mar. Els estiuejants també poden triar entre platges residencials –com Canyelles Grosses (L’Almadrava) o Canyelles Petites– o de cales verges, encatifades de pedres brillants, sorra gruixuda i un blau marí optimista –com Jóncols, Calitjàs, la Pelosa, la Rustella o la Murtra. Si són amants dels esports nàutics, tindran l’oportunitat de practicar windsurf, catamarà, vela o kaiak; si prefereixen el

Al esplendor marítimo y silvestre que la rodea, cabe añadir que, desde sus orígenes, Roses ha sido un crisol de culturas, una tierra codiciada desde la antigüedad por su emplazamiento geoestratégico. Si nos fijamos con atención descubriremos que los vestigios del pasado, que demuestran la presencia de gentes diversas, se abrazan con un presente igual de rico y variado. La población autóctona, cada día más heterogénea, se vuelca año tras año para atender la riada de visitantes procedente de los países vecinos, que inunda sus calles atraída por la afabilidad de este rincón sereno y soleado del Mediterráneo.

En Roses, los viajeros pueden descubrir el latido primigenio de la naturaleza mientras pasean por el camino de ronda que corretea, entre pinares, tamariscos y murtas, por la espalda del Cap Norfeu, donde la furia de la tramontana ha esculpido figuras tan curiosas como el Cavall Bernat o el Gat, un felino de piedra gigante que contempla sentado el paso juguetón de las olas. Los visitantes también pueden tostarse en playas residenciales –como Canyelles Grosses (o la Almadrava) y Canyelles Petites– o en calas vírgenes, alfombradas de piedras brillantes, arena gruesa y rodeadas de un azul marino optimista –como Jóncols, Calitjàs, la Pelosa, la Rustella o la Murtra. Si son amantes de los deportes náuticos, tendrán la oportuni-

able coves and hidden corners, where the wildest and roughest shades of the Costa Brava are preserved.

Added to the maritime splendour and wildness that surrounds it, since its origins Roses has been a melting pot of cultures, a land coveted since antiquity by its geo-strategic position. If we look carefully we will discover the vestiges of the past, which show the presence of diverse peoples, enveloped by an equally rich and varied present. The local population, increasingly heterogeneous, does its utmost year after year to attend to the stream of visitors from neighbouring countries, who flood their streets, attracted by the affability of this serene and sun-soaked corner of the Mediterranean.

In Roses, travellers can discover the underlying beat of nature while strolling along the coastal path that winds its way between pine woods, tamarisks and myrtles, along the back of Cap Norfeu, where the fury of the Tramontana wind has sculpted such curious figures as the Cavall Bernat or the Gat, a giant feline in stone that seated, contemplates the playful passing of the waves. Visitors may also toast themselves on residential beaches –such as Canyelles Grosses (or Almadrava) and Canyelles Petites– or in unspoilt coves, rugs of shining stones, thick sand and surrounded by an optimistic marine blue –such as Jóncols, Calitjàs, La

submarinisme, quedaran sorpresos davant la profusió de gorgònies vermelles, algues i coralls rubiginosos que engalanan les fondàries; si s'estimen més navegar amb iot, sempre el podran ancorar al nou Port Esportiu que dona servei a 485 embarcacions.

Els entusiastes del turisme ecològic trobaran al rerepaís, a les valls i muntanyes de l'interior de la serra de Rodes, la paleta de tons verds i terrosos que hi busquen. Al capvespre, podran contemplar atònits l'encís romàntic de les postes de sol, quan el cel s'encén damunt la silueta llunyana de la Mare de Déu del Mont o, en ple hivern, del Canigó nevad. I si, tot seguit, els ve de gust una alenada d'oci nocturn, descobriran una solvent oferta de concerts i espectacles a l'aire lliure, celebrats a la Ciutadella, o tindran l'oportunitat de perdre's pels bars, els clubs i les discoteques que s'escampen espurnejants arreu de la vila.

Els plaers gastronòmics són l'altre punt fort de la casa: la seva oferta plural i saborosa inclou des de plats tradicionals –com els gloriosos *suquets de peix*, elaborats

dad de practicar windsurf, vela, catamarán o kayak; si prefieren, en cambio, el buceo, quedaran admirados por la profusión de gorgonias rojas, algas y corales que embellecen sus fondos marinos; si les gusta más navegar con yate, lo podrán anclar sin demora en el nuevo puerto deportivo, una instalación capaz de atender a 485 embarcaciones.

Los entusiastas del turismo ecológico hallarán en los valles y montañas del interior de la sierra de Rodes, la paleta de tonos verdes y terrosos que desean. En cada atardecer, podrán contemplar sorprendidos los tintes románticos de las puestas de sol, cuando el cielo se enciende con colores violentos encima de la silueta lejana de la Mare de Déu del Mont o, en pleno invierno, del Canigó nevado. Y si, a continuación, les apetece degustar una sesión de ocio nocturno, podrán elegir entre la oferta de conciertos y espectáculos al aire libre, que se celebran en la Ciutadella, y los bares, clubes y discotecas que se extienden por la villa.

Los placeres gastronómicos son un atractivo ineludible: su oferta plural y sabrosa incluye desde platos tradicionales –como

Pelosa, La Rustella or La Murtra. Lovers of water sports will have the chance to do windsurfing, sailing, catamaran sailing or canoeing; if, in contrast, they prefer diving, they will be amazed by the profusion of red gorgonias, algae and corals that embellish its seabed; if they like yachting more, they can anchor without delay in the new sports port, an installation capable of catering for 485 boats.

Enthusiasts of ecological tourism will find in the valleys and mountains of the inland Rodes mountain range the palette of green and earthy shades they are looking for. Every dusk, they will be able to marvel at the romantic overtones of the setting sun, when the sky catches alight with violent colours above the distant silhouette of Mare de Déu del Mont or, in the middle of winter, the snow-capped Canigó peak. And if, to continue, you want to taste a bit of the night-life, you could choose between the options of open-air concerts and shows, which are held in La Ciutadella, and the bars, clubs and discos that are spread around the town.

The gastronomic delights are an unavoida-

amb les receptes dels pescadors–, locals on s'ofereix peix acabat de sortir de les ones –i on la cuina es tanca quan s'acaben les existències–, fins a les viandes de textura i gustos insòlits creades pel cuiner Ferran Adrià –un alquimista dels fogons que, des del silenci de Cala Montjoi, ha capgirat les jerarquies de la cuina internacional.

¿Per què captura Roses l'ànima de tots els qui la trepitgen? Sens dubte per la majestuositat de la seva badia. Vista des de terra, mar o aire és d'una bellesa excepcional. L'arc elegant, suau i esvelt del golf rosinc –en forma de vas grec segons l'escriptor Antoni Puigverd– neix vora les ruïnes d'Empúries, s'estén durant quilòmetres, a través de platges de dunes i sorra finíssima, i tanca la seva curvatura a tocar les muralles de la Ciutadella i els geps suaus del Puig Rom, que fugen de l'aigua per iniciar la seva cursa cap als Pirineus. Així ens va descriure aquest paisatge el poeta Josep Maria de Sagarra: "la grandesa de l'espectacle consisteix en la convergència de dos elements tan ben tallats i tan ben acabats com són la línia del golf amb la inacabable cresta de

los gloriosos *suquets de peix*, elaborados según recetas de los pescadores– o establecimientos que ofrecen pescado recién salido del mar –y que cierran la cocina cuando agotan sus existencias–, hasta viandas de textura y gustos insólitos, creadas por el chef Ferran Adrià –un alquimista de la cocina que, desde el silencio de Cala Montjoi, ha subvertido las jerarquías de la alta restauración internacional.

¿Por qué hechiza Roses el alma de sus visitantes? Sin duda por la majestuosidad de su bahía. Vista desde tierra, mar o aire resulta de una belleza excepcional. El arco elegante, suave y esbelto de su golfo –en forma de vaso griego según el escritor Antoni Puigverd– arranca cerca de las ruinas de Empúries, se extiende durante kilómetros, a través de playas de dunas y arena finísima, y cierra su curvatura a los pies de las murallas de la Ciutadella, cerca de los promontorios suaves del Puig Rom, que huyen del agua en una carrera imparable hacia los Pirineos. Así nos describió este paisaje el poeta Josep Maria de Sagarra: "la grandeza del espectáculo consiste en la convergencia de dos elemen-

« | Estenedor de xarxes, 1920-1925

Tendedero de redes, 1920-1925

« | Entrada de Roses, 1910-1920

| Entrada de Roses, 1910-1920

ble treat: their varied and tasty offer ranges from traditional dishes –such as the glorious *suquets de peix*, fish stews, made from the recipes of the fishermen– or restaurants that offer fish freshly-caught from the sea–and which close the kitchen when stocks run out–to meat dishes of unusual textures and tastes, created by the chef Ferran Adrià –an alchemist of the kitchen who, from the silence of Cala Montjoi, has subverted the hierarchies of high international cuisine.

Why does Roses cast a spell on the souls of its visitors? Undoubtedly because of the majesty of its bay. Whether seen from the land, sea or air, it possesses an exceptional beauty. The elegant, smooth and slender arch of its gulf –in the form of a Greek vase according to the writer Antoni Puigverd– starts up close to the ruins of Empúries, stretches out for kilometres, across beaches of dunes and very fine sand, and closes its curve at the foot of the walls of La Ciutadella, close to the gentle promontories of Puig Rom, which flee from the water in an unstoppable race towards the Pyrenees. This is how the poet Josep Maria de Sagarra described this landscape to us:

LA SERENOR DE LES CALES

La situació privilegiada de Roses, en ple Parc Natural del Cap de Creus, li permet disposar de cales salvatges, tan belles i assossegades com Cala Jòncols. En aquests vergers allunyats del bullici, hi podem prendre el sol, remullar-nos i permetre'ns el luxe de deixar que el temps s'escolli amb placidesa. L'escriptor Carles Pi i Sunyer afirmava: "La cala és un petit món. Per les dues bandes semblen tancar-la els dos caps de roques, potser amb la taca verda dels pins. Però entre aquests fermalls hi ha la meravella i el miratge del mar". Sens dubte, la gran lliçó que la cala ens ensenya és la de conservar la pau de l'esperit.

LA SERENIDAD DE LAS CALAS

La privilegiada situación de Roses, en pleno Parque Natural del Cap de Creus, le permite disponer de calas salvajes, tan bellas y sosegadas como Cala Jòncols. En estos vergeles alejados del bullicio, podemos tomar el sol, remojarnos y permitirnos el lujo de que el tiempo transcurra placidamente. El escritor Carles Pi i Sunyer afirmaba: "La cala es un pequeño mundo. Parece cerrada en sus extremos por sendos cabos rocosos, tal vez manchados por el verde de los pinos. Pero entre estos broches aparece la maravilla y el espejismo del mar". Sin duda, la gran lección que nos enseña la cala es la de conservar la paz del espíritu.

THE SERENITY OF THE COVES

The privileged location of Roses, in the heart of the Cap de Creus Natural Park, means that you can step into unspoilt coves, as beautiful and serene as Cala Jòncols. In these gardens far from the madding crowd, we can sunbathe, have a dip and allow ourselves the luxury of letting time tick by placidly. The writer Carles Pi i Sunyer stated: "The cove is a small world. It appears closed at both ends by rocky capes, perhaps marked by the green of the pine trees. But between these fasteners appear the wonder and the mirage of the sea". Without doubt, the lesson that the cove teaches us is that of conserving the peace of the soul.

| APOTEOSI OROGRÀFICA

El cap de Creus, moldejat pel vent i les onades, compon una escenografia aclaparadora. Les seves formes al·lucinants van sorprendre més d'un autor surrealista. El cap Norfeu emergeix del mar com l'urpa d'un animal prehistòric. Segons una llegenda, el creador d'aquest paratge va ser Orfeu, déu grec de la música. En arribar a uns illots propers a Roses, Orfeu va quedar tan admirat per la bellesa de l'indret, que va dedicar una cançó als Pirineus. Les muntanyes, atretes per aquella melodia, es van anar acostant encisades a l'aigua i van fer sorgir cap de Creus, cap Norfeu i la magnífica badia de Roses.

| APOTEOSIS OROGRÁFICA

El cabo de Creus, moldeado por el viento y las olas, compone una escenografía abrumadora. Sus alucinantes formas cautivaron a más de un autor surrealista. El cabo Norfeu emerge del mar como una zarpa de un animal prehistórico. Según cuenta una leyenda, el creador de este paraje fue Orfeo, dios griego de la música. Cuando llegó a unos islotes cercanos a Roses, Orfeo quedó tan admirado por la belleza del lugar que dedicó una canción a los Pirineos. Las montañas, atraídas por aquella melodía, se acercaron hechizadas al agua e hicieron surgir el cabo Norfeu, el cabo de Creus y la hermosa bahía de Roses.

| OROGRAPHICAL APOTHEOSIS

Cap de Creus, shaped by the wind and the waves, forms an overwhelming setting. Its incredible forms captivated more than one surrealist writer. Cap Norfeu emerges from the sea like the paw of a prehistoric animal. According to the legend, the creator of this spot was Orpheus, the Greek god of music. When he arrived at some islets close to Roses, Orpheus was so taken aback by the beauty of the spot that he dedicated a song to the Pyrenees. The mountains, attracted by the melody, came closer, spellbound, towards the water and made Cap Norfeu, Cap de Creus and the beautiful Bay of Roses rise up.

GAROTES: PREMI SOTA LA CUIRASSA

Les punxes de la garota no són cap defensa davant d'un paladar sibarita. Els fruits interiors d'aquest coixí d'agulles són exquisits. Per assaborir-los, cal obrir les garotes en dues meitats i buidar l'aigua de mar que contenen. La substància vermellosa, disposada en forma d'estrella, es menja crua, amb una gota de vinagre, un polsim de pebre, pa i vi. Si pot ser, en un recés i a ple sol. El pintor Salvador Dalí considerava la garota l'organisme més perfecte de la creació. Durant una estada a Nova York, va col·locar un pinzell a la boca d'unes quantes per demostrar que també podien pintar quadres.

ERIZOS DE MAR: PREMIO BAJO LA CORAZA

Los pinchos de los erizos de mar no ofrecen ninguna defensa ante un paladar sibarita. Los frutos interiores de este acerico son exquisitos. Para saborearlos conviene abrirlos en dos mitades y vaciarlos del agua de mar que contienen. La rojiza substancia, dispuesta en forma de estrella, se come cruda, con una gota de vinagre, una pizca de pimienta, pan y vino. Si puede ser, en un tranquilo retiro y a pleno sol. El pintor Salvador Dalí consideraba al erizo de mar como el organismo más perfecto de la creación. Durante una estancia en Nueva York, colocó un pincel en la boca de unos cuantos para demostrar que también podían pintar cuadros.

SEA-URCHINS: PRIZE BENEATH THE SHELL

The prickles of the sea-urchins are no defence against a luxury-loving palate. The fruits inside this pincushion are exquisite. To appreciate them fully you should open them into two halves and pour away the sea water in them. The reddish star-shaped substance is eaten raw, with a drop of vinegar, a pinch of pepper, bread and wine. And if possible, in a peaceful, sunny spot. The painter Salvador Dalí thought that the sea-urchin was the most perfect organism of all creation. During a stay in New York, he placed a paint brush in the mouths of some of them to show that they could paint pictures as well.

VIURE RERE MURALLES

L'interior de la Ciutadella és una lliçó inesgotable d'història i arqueologia. Quan Roses es deia Rhode, a la fi del segle III a.C., els pobladors grecs hi van construir la primera muralla. Les seves restes, que encara es conserven, eren fetes amb grans blocs de pedra granítica. Vora l'any 1000, es construeix un petit monestir de monjos benedictins al turó de Santa Maria i a ponent s'hi funda la vila. El conjunt es tanca amb una muralla dotada de torres quadrades. D'aquesta només se'n conserva una torre i l'extrem de l'apèndix que envoltava el monestir. Al cap de dos o tres segles, la vila creix i el clos tancat s'ha d'ampliar en direcció al mar. El pes geoestratègic que adquireix la situació de Roses obliga a millorar-ne la fortificació i, a partir de 1544, s'alça la Ciutadella que encerclerà l'antiga població a dins d'un extens pentàgon amb un baluard a cada vèrtex. A partir de 1640, l'estructura es reforça envoltant els quatre costats de terra amb un nou recinte, ple de contraguàrdies i revellins. Els rosincs faran vida a l'interior de la fortificació fins al 1814, quan les muralles són minades i volades durant la Guerra del Francs. La Ciutadella s'abandona i el raval nascut a l'exterior de les muralles s'anirà convertint en la vila moderna. L'any 1929 a les fossanes del recinte hi acampen bohemis, gitanos i captaires, amb estols de criatures nues que juguen i s'empaiten, mentre es discuteix la possibilitat d'enderrocar la fortalesa i transformar-la en una ciutat jardí.

VIVIR TRAS LAS MURALLAS

El interior de la Ciutadella es una lección inagotable de historia y arqueología. Cuando Roses se llamaba Rhode, a finales del siglo III a.C., los pobladores griegos construyeron la primera muralla. Sus restos, que aún se conservan, estaban hechos con grandes bloques de piedra granítica. Hacia el año 1000 se construye un pequeño monasterio benedictino en la colina de Santa María y, a poniente, se funda la villa. El conjunto se cierra con una muralla dotada de torres cuadradas. De ésta, sólo se conserva una torre y el extremo del apéndice que rodeaba el monasterio. Al cabo de dos o tres siglos, la villa crece y el recinto cerrado ha de ampliarse en dirección al mar. El peso geoestratégico que adquiere la situación de Roses obliga a mejorar la fortificación y, a partir de 1544, se levanta la Ciutadella, que encerrará a la antigua población dentro de un extenso pentágono con baluartes en cada vértice. A partir de 1640 la estructura se refuerza rodeando los cuatro lados de tierra con un nuevo recinto lleno de contraguardias y revellines. Los habitantes de Roses harán vida en el interior de la fortificación hasta 1814, cuando las murallas son minadas y voladas durante la Guerra de la Independencia. La Ciutadella se abandona y el arrabal nacido en el exterior de las murallas irá convirtiéndose en la villa moderna. En el año 1929, en las fosas del recinto, acampan bohemios, gitanos y mendigos, con bandadas de criaturas desnudas que juegan y se persiguen, mientras se discute la posibilidad de demoler la fortaleza y transformarla en una ciudad jardín.

LIVING BEHIND THE WALLS

The inside of Ciutadella is a never-ending lesson in history and archaeology. When Roses was called Rhode, at the end of the 3rd century BC, the Greek settlers built the first wall. The remains, which are still preserved, were made with large blocks of granite. Around 1000 AD a small Benedictine monastery was built on the hill of Santa Maria and the small town was founded to the west. The area was closed by a wall with three square towers. The only surviving part is a tower and the end of a wall that surrounded the monastery. After two or three centuries, the town grew and the enclosed precinct had to be enlarged towards the sea. The geo-strategic importance that Roses' location acquired forced it to improve the fortification and, as from 1544, Ciutadella was built, which would encircle the old town within an extensive pentagon with bastions on each side. From 1640 the structure was strengthened surrounding the four land-facing sides with a new precinct full of counterguards and ravelins. The inhabitants of Roses lived inside the fortification until 1814, when the walls were mined and blown up during the War of Independence. Ciutadella was abandoned and the suburb that had grown outside the walls gradually became the modern town. In 1929, in the moats of the precinct lived bohemians, gypsies and beggars, with gangs of naked children playing and chasing each other, while the possibility was discussed of demolishing the fortress and turning it into a garden city.

NO APTA PER A PORUCS

Dins l'ample ventall d'actes inclosos a la festa major, n'hi ha alguns d'especials, que requereixen esperit aventurer i certa traça. Qui no vulgui patir ensurts, que s'oblidi de participar en els jocs de cucanyes aquàtiques. La pesca d'ànecs és un dels seus moments àlgids: els banyistes han d'atrapar com puguin les aus, que es van llençant a mar des d'una barca. El correbou és una de les altres juguesques no recomanades als taquicàrdics. Els participants asseguren que, un cop superada amb èxit l'escomesa de les vaquetes, no hi ha res millor al món que dedicar un brindis amb *cuerva* als desconcertats animals.

NO APTO PARA MIEDOSOS

Dentro del amplio abanico de actos incluidos en la fiesta mayor, hay algunos especiales que requieren espíritu aventurero y una cierta habilidad. Quien no quiera tener sobresaltos que se olvide de participar en los juegos de cucañas acuáticas. La pesca de patos es uno de los momentos álgidos: los bañistas tiene que atrapar como puedan las aves que van lanzándose desde una barca. Los encierros es otra de las actividades no aptas para cardíacos. Los participantes aseguran que, una vez superada la embestida de las vaquillas, no hay nada mejor en el mundo que un brindis con *cuerva* dedicado a los desconcertados animales.

NOT SUITABLE FOR THE FAINT-HEARTED

Among the wide range of events included in annual festival are some really special ones that require a brave heart and a certain amount of skill. Those who do not wish to do somersaults should not bother taking part in the games of aquatic greasy pole. The duck fishing is one of the chilly moments: the swimmers must catch, using whatever means they can, the birds that are released from a boat. The bull runs are another event not suitable for the weak of heart. Those taking part state that, after having overcome the assault of the young bulls, there is nothing better in the world than a toast with *cuerva* dedicated to the confused animals.

| L'INICI D'UNA JORNADA DURA

A les set del matí, un estol de barques s'allunya del moll pesquer. Comença una jornada dura per als homes de la mar. Tot i que la tecnologia els ha apropat més als fruits que serpentegen sota les onades, la sort dels pescadors continua depenent de factors tan imprevisibles com els canvis de temps o l'increment del preu del gas-oil. Fer que un verat, un roger o un llenguado deixi les profunditats i ens arribi a taula en condicions excel·lents, per desgràcia, encara és una proesa amb ressons èpics.

| EMPIEZA UNA DURA JORNADA

A las siete de la mañana, un enjambre de barcas se aleja del muelle pesquero. Empieza una dura jornada para los hombres de mar. Aunque la tecnología los ha acercado más a las presas que serpentean bajo las olas, la suerte de los pescadores sigue dependiendo de factores tan imprevisibles como los cambios de tiempo o el incremento de los precios del gasoil. Que una caballa, un salmónete o un lenguado deje las profundidades y nos llegue a la mesa en excelentes condiciones, es aún, por desgracia, una proeza de resonancias épicas.

| A HARD DAY STARTS

At seven in the morning, a swarm of boats set off from the fishing wharf. A hard day begins for the men of the sea. Although technology has brought them closer to the catches that wind their way beneath the waves, the fishermen's luck still depends on factors as unforeseeable as the changes in weather or the increase in the price of diesel fuel. For a mackerel, red mullet or sole to leave the deep sea and end up on our plates is still, unfortunately, a feat of epic proportions.

TRESORS AMB CLOVA I ESCATA

Al port pesquer de Roses, les captures diàries són sinònim de qualitat i excel·lència. Peixateries d'arreu de la contrada s'hi abasteixen i ofereixen els tresors del mar als seus clients, amb la certitud que no els vénen garsa per perdiu. En l'era dels calamars congelats, les varetes de lluç i les gambes envasades d'Àsia, els pescadors rosincs són una garantia segura per a la pervivència de la dieta mediterrània.

TESOROS CON VALVA Y ESCAMA

En el puerto pesquero de Roses, las capturas diarias son sinónimo de calidad y excelencia. Pescaderías de toda la comarca se abastecen en él y ofrecen a sus clientes los tesoros del mar, con la certeza de no vender gato por liebre. En la era de los calamares congelados, las varitas de merluza y las gambas envasadas en Asia, los pescadores de Rosas son una garantía segura para la pervivencia de la dieta mediterránea.

TREASURES WITH VALVE AND SCALE

In the fishing port of Roses, the daily catches are synonymous with quality and excellence. Fishmongers from all over the county are supplied by it and offer their customers the treasures from the sea, with the assurance that they are only getting the best. In the time of frozen squid, fish fingers of hake and prawns packed in Asia, the fishermen of Roses are a safe guarantee for the survival of the Mediterranean diet.